

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
ІМЕНІ АДМІРАЛА МАКАРОВА
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ
ІМЕНІ В.О. СУХОМЛИНСЬКОГО
Кафедра спеціальної та інклюзивної освіти**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Проректор із науково-педагогічної роботи

Сергій СЛОБОДЯН

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Program of the Discipline

Основи дефектології та спеціальної дидактики

FUNDAMENTALS OF DEFECTOLOGY AND SPECIAL DIDACTICS

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

тип дисципліни нормативна

мова викладання українська

Робоча програма навчальної дисципліни «*Основи дефектології та спеціальної дидактики*» є однією із складових комплексної підготовки фахівців галузі знань А Освіта, спеціальності А6 Спеціальна освіта, освітньої програми Логопедія. Спеціальна психологія.

« 4 » березня 2025 р. 25 с.

Розробник: *Шапочка Катерина Анатоліївна*, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти

Гарант ОПП «Логопедія. Спеціальна психологія» *Кисличенко В.А.*, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти

Проект робочої програми навчальної дисципліни «*Основи дефектології та спеціальної дидактики*» розглянуто на засіданні кафедри спеціальної та інклюзивної освіти

Протокол № 4 від « 5 » березня 2025 р.

В.о. завідувачки кафедри

Катерина ШАПОЧКА

Проект робочої програми навчальної «*Основи дефектології та спеціальної дидактики*» розглянуто Науково-методичною комісією Навчально-наукового педагогічного інституту імені В.О. Сухомлинського

Протокол № 3 від « 6 » березня 2025 р.

Голова

Людмила ХРЯЩЕВСЬКА

Проект робочої програми навчальної дисципліни «*Основи дефектології та спеціальної дидактики*» погоджено з навчальним відділом

Начальник відділу

Андрій ЛАБАРТКАВА

Робочу програму навчальної дисципліни «*Основи дефектології та спеціальної дидактики*» затверджено Навчально-методичною радою НУК

Протокол № 3 від « 26 » березня 2025 р.

Голова НМР НУК

Сергій СЛОБОДЯН

© НУК, 2025

© Шапочка К.А., 2025

ЗМІСТ

<i>Вступ</i>	<i>4</i>
<i>1. Опис навчальної дисципліни.....</i>	<i>5</i>
<i>2. Мета вивчення навчальної дисципліни</i>	<i>6</i>
<i>3. Передумови для вивчення дисципліни</i>	<i>6</i>
<i>4. Очікувані результати навчання.....</i>	<i>6</i>
<i>5. Програма навчальної дисципліни</i>	<i>6</i>
<i>6. Методи навчання. Засоби діагностики результатів навчання та методів їхнього демонстрування.....</i>	<i>11</i>
<i>7. Форми поточного та підсумкового контролю</i>	<i>11</i>
<i>8. Критерії оцінювання результатів навчання</i>	<i>15</i>
<i>9. Засоби навчання.....</i>	<i>15</i>
<i>10. Рекомендовані джерела інформації</i>	<i>16</i>

ВСТУП

Анотація

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Основи дефектології та спеціальної дидактики» складена к.пед.н., доцентом Шапочкою Катериною Анатоліївною відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів спеціальності А6 Спеціальна освіта

У сучасній загальній та спеціальній педагогіці декларується положення про необхідність раннього виявлення і подолання порушень у психофізичному розвитку дитини. Це має виключно важливе значення для формування особистості дитини, для підготовки її до шкільного навчання, отже студентам необхідно мати уявлення про всі основні види порушень психофізичного розвитку, і, насамперед, – інтелектуальні, мовленнєві, про причини їх виникнення, а також про шляхи їх подолання та корекції. Саме це визначаємо як основу корекційних, а у їх складі – логопедичних, знань.

Основним завданням курсу є: надання студентам достовірних знань в галузі дефектології, уявлень про основні категорії дітей з особливостями психофізичного розвитку, про психолого-педагогічні діагностичні заходи, про специфіку навчання та виховання дітей різних категорій, про основні типи закладів для цих категорій дітей та особливості корекційно-розвиткової роботи, навчання дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивному середовищі.

Ключові слова: діти з особливими освітніми потребами, діти з психофізичними порушеннями, порушення слуху, порушення зору, когнітивні порушення, мовленнєві порушення, стратегії навчання, інклюзивне середовище

Annotation

The program of studying the normative academic discipline "Basics of Special Pedagogy and Special Didactics" is made by Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor Kateryna Shapochka in accordance with the educational and professional program of training Bachelors in the specialty A6 Special Education.

In modern general and special pedagogy, the position on necessity of early detection and overcoming of disturbances in psychophysical development of the child is declared. This is extremely important for the formation of the child's personality, to prepare him/her for school. Students need to have an idea of all the main types of disorders of psychophysical development, and, above all - intellectual, speech, the causes of their occurrence, as well as ways to overcome and correct them. This is what we define as the basis of corrective, and in their composition - speech therapy, knowledge.

The main task of the course is to provide students with reliable knowledge in the field of special education, ideas about the main categories of children with psychophysical development, psychological and pedagogical diagnostic measures, the specifics of teaching and educating children of different categories, the main types of institutions for these categories of children. - developmental work, education of children with special educational needs in an inclusive environment.

Key words: *children with special educational needs, children with psychophysical disorders, hearing impairment, visual impairment, cognitive impairment, speech impairment, learning strategies, inclusive environment*

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність (освітня програма), освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 7	А Освіта	Обов'язкова	
Модулів – 2		Рік підготовки:	
Змістових модулів – 4		3-й	3-й
Електронний адрес РПНД на сайті Університету	А6 Спеціальна освіта (ОП Логопедія. Спеціальна психологія)	Семестр	
		5-й	5-й
		Лекцій	
Індивідуальне науково- дослідне завдання –90 год.		30 год.	22 год.
		Практичні, семінарські	
		45 год.	30 год.
		Лабораторні	
Загальна кількість годин – 210		0 год.	0 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 5;	Освітній рівень: перший (бакалаврський)	Самостійна робота	
		45 год.	68 год.
самостійної роботи студента – 9		Індивідуальні завдання: 90 год.	
		Вид контролю: залік, іспит	
		Форма контролю: комбінована	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу – озброїти студентів сучасними знаннями спеціальної педагогіки і спеціальної дидактики; допомогти студентам, на основі активної самостійної роботи систематизувати, уточнювати та поширювати свої знання з основ дефектології та спеціальної дидактики, засвоїти прийоми виявлення, корекції та попередження порушень психофізичного розвитку. Завданням курсу є: надання студентам ґрунтовних знань в галузі дефектології, уявлень про основні категорії дітей з особливими освітніми потребами, зокрема з особливостями психофізичного розвитку, про психолого-педагогічні діагностичні заходи, про специфіку навчання та виховання дітей різних категорій, про основні типи закладів для цих категорій дітей.

3. Передумови для вивчення дисципліни:

Вивчення дисциплін: педагогіка (загальна, дошкільна, історія дошкільної педагогіки), психологія (загальна, дитяча, педагогічна).

Очікувані результати навчання:

ПРН1. Знати сучасні теоретичні основи спеціальної освіти відповідно до спеціалізації, застосовувати методи теоретичного та експериментального дослідження у професійній діяльності, релевантні статистичні методи обробки отриманої інформації, узагальнювати результати дослідження.

ПРН2. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування конкретних задач спеціальної та інклюзивної освіти.

ПРН3. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності дітей з ООП у контексті професійних завдань.

ПРН9. Мати навички комплектування та організації діяльності спеціальних закладів освіти, спеціальних груп у закладах дошкільної освіти, спеціальних класів у закладах загальної середньої освіти тощо.

ПРН14. Реалізовувати психолого-педагогічний супровід дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзії у ролі вчителя-дефектолога, асистента вихователя закладу дошкільної освіти, асистента вчителя закладу загальної середньої освіти тощо.

ПРН15. Застосовувати у професійній діяльності сучасні універсальні та спеціалізовані інформаційні системи та програмні продукти; бібліотечні ресурси та технології, зокрема електронні; спеціальну апаратуру та інструменти.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент оволодіває такими компетентностями:

Загальнопредметні:

ЗК-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК-4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК-8. Здатність працювати в команді.

Спеціальні (фахові, предметні):

СК-2. Здатність до аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду становлення і розвитку спеціальної та інклюзивної освіти.

СК-3. Здатність застосовувати психолого-педагогічні, дефектологічні, медико-біологічні, лінгвістичні знання у сфері професійної діяльності.

СК-5. Здатність реалізовувати ефективні корекційно-освітні технології у роботі з дітьми, підлітками, дорослими з особливими освітніми потребами, доцільно обирати методичне й інформаційно-комп'ютерне забезпечення.

СК-6. Здатність реалізовувати персоналізовані підходи у процесі надання послуг раннього втручання (відповідно до обраної спеціалізації).

СК-7. Здатність дотримуватися вимог до організації корекційно-розвивального освітнього середовища.

СК-8. Готовність до діагностико-консультативної діяльності.

4. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1

Змістовний модуль 1. Загальні засади дефектології

Тема 1. Дефектологія як наука. Становлення вітчизняної системи спеціального навчання.

Предмет, завдання та галузі спеціальної педагогіки

Література: [1], стор. 7–23; [2], стор. 7–30.

Тема 2. Сучасна система освітньо-корекційних послуг. Основи дидактики спеціальної освіти

Література: [1], стор. 34–49; [2], стор. 30–40.

Тема 3. Принципи спеціальної педагогіки та дидактики

Література: [1], стор. 34–49; [2], стор. 30–40.

Змістовний модуль 2. Корекційно-педагогічний процес

Тема 4. Загальна характеристика дітей з порушеннями психофізичного розвитку та особливості роботи з ними в умовах корекційної та інклюзивної освіти

(Діти з когнітивними порушеннями; РАС, РДУГ, сенсорні порушення; порушення зору; порушення слуху; порушення мовлення. Загальний огляд. Класифікація. Загальні ознаки. Підтримка. Організація навчання в інклюзивному середовищі. Стратегії навчання в інклюзивній групі/класі.)

Література: [1], стор. 52–60; [2], стор. 54–72, 76–212.

Тема 5. Сутність та особливості корекційно-педагогічного процесу

Складові корекційно-педагогічного процесу: діагностико-консультативний; фізкультурно-оздоровчий; виховно-освітній; корекційно-розвивальний; соціально-педагогічний. Технологія психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами в спеціальному дитячому саду (школі) та закладі з інклюзивною формою навчання. Принципи діагностики. Вимоги до діагностичної діяльності в спеціальній та загальній освітній установі. Діагностичне вивчення і динамічне спостереження за дитиною. Особливості побудови навчальних планів і програм для спеціальних та загальних освітніх установ. Індивідуальний план навчання. Індивідуальна програма розвитку.

Література: [1], стор. 234–258; [2], стор. 110–270.

Змістовний модуль 3. Форми і методи спеціального навчання

Тема 6. Форми організації спеціального навчання

Індивідуальна форма організації навчання. Індивідуально- підгрупова форма організації навчання. Урок - основна форма організації навчального процесу. Типи і структура уроків

Література: [1], стор. 71–132; [2], стор. 110-270.

Тема 7. Методи та засоби у системі спеціальної освіти

Класифікація методів. Методи організації і здійснення учбово-пізнавальної діяльності. Методи стимулювання і контролю. Методи контролю і самоконтролю. Особливості застосування наочних, словесних, практичних методів в роботі з проблемними дітьми. Специфіка в застосуванні методів виховання дітей з відхиленнями в розвитку.

Відповідність засобів навчання принципам спеціальної освіти. Засоби передачі інформації вчителем (словесне мовлення, дактильна та жестова мова, читання з губ, піктографічне письмо). Артпедагогіка та арттерапія. Ручна праця. Театральна діяльність. Підручники. Засоби словесної наочності. Технічні засоби навчання.

Література: [1], стор. 43–49; [2], стор. 220-248.

Тема 8. Функції контролю. Форми і методи контролю. Критерії оцінювання. Особливості контролю й оцінювання в закладах загальної та спеціальної освіти.

Література: [1], стор. 43–49; [2], стор. 220-248.

4. Структура навчальної дисципліни

Денна форма навчання

Назви змістових кредитів і тем	Кількість годин					
	усьо го	у тому числі				
		л	П	лаб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7
МОДУЛЬ 1						
Змістовний модуль 1. Загальні засади дефектології						
Тема 1. Дефектологія як наука. Становлення вітчизняної системи спеціального навчання. Предмет, завдання та галузі спеціальної педагогіки	13	4	4			5
Тема 2. Сучасна система освітньо-корекційних послуг. Основи дидактики спеціальної освіти	13	2	4			7
Тема 3. Принципи спеціальної педагогіки та дидактики	14	4	6			4
Разом	40	10	14			16
Змістовний модуль 2 Корекційно-педагогічний процес						
Тема 4. Загальна характеристика дітей з порушеннями психофізичного розвитку та особливості роботи з ними в умовах корекційної та інклюзивної освіти (Діти з когнітивними порушеннями; РАС, РДУГ, сенсорні порушення; порушення зору; порушення слуху; порушення мовлення. Загальний огляд. Класифікація. Загальні ознаки. Підтримка. Організація навчання в	20	4	8			8

інклюзивному середовищі. Стратегії навчання в інклюзивній групі/класі.)						
Тема 5. Сутність та особливості корекційно-педагогічного процесу Складові корекційно-педагогічного процесу: діагностико-консультативний; фізкультурно-оздоровчий; виховно-освітній; корекційно-розвивальний; соціально-педагогічний. Технологія психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами в спеціальному дитячому саду (школі) та закладі з інклюзивною формою навчання. Принципи діагностики. Вимоги до діагностичної діяльності в спеціальній та загальній освітній установі. Діагностичне вивчення і динамічне спостереження за дитиною. Особливості побудови навчальних планів і програм для спеціальних та загальних освітніх установ. Індивідуальний план навчання. Індивідуальна програма розвитку.	20	6	8			6
Разом	40	10	16			14
Змістовний модуль 3. Форми і методи спеціального навчання						
Тема 6. Форми організації спеціального навчання Індивідуальна форма організації навчання. Індивідуально- підгрупова форма організації навчання. Урок - основна форма організації навчального процесу. Типи і структура уроків .	13	2	4			7
Тема 8. Методи та засоби у системі спеціальної освіти	13	4	4			5
Тема 9. Функції контролю. Форми і методи контролю. Критерії оцінювання. Особливості контролю й оцінювання в закладах загальної та спеціальної освіти.	14	4	7			3
Разом	40	10	15			15
Разом за модулем 1	120	30	45			45
МОДУЛЬ 2						
ІНДЗ (КР)	90	-	-			90
Разом за модулем 2	90	-	-			90
Усього годин:	210	30	45			135

Заочна форма навчання

Назви змістових кредитів і тем	Кількість годин					
	усьо го	у тому числі				
		л	П	лаб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7
МОДУЛЬ 1						
Змістовний модуль 1. Загальні засади дефектології						
Тема 1. Дефектологія як наука. Становлення вітчизняної системи спеціального навчання. Предмет, завдання та галузі спеціальної педагогіки	12	2	2			8
Тема 2. Сучасна система освітньо-корекційних послуг. Основи дидактики спеціальної освіти	14	2	4			8
Тема 3. Принципи спеціальної педагогіки та дидактики	14	2	4			8
Разом	40	6	10			24
Змістовний модуль 2 Корекційно-педагогічний процес						
Тема 4. Загальна характеристика дітей з порушеннями психофізичного розвитку та особливості роботи з ними в умовах корекційної та інклюзивної освіти (Діти з когнітивними порушеннями; РАС, РДУГ, сенсорні порушення; порушення зору; порушення слуху; порушення мовлення. Загальний огляд. Класифікація. Загальні ознаки. Підтримка. Організація навчання в інклюзивному середовищі. Стратегії навчання в інклюзивній групі/класі.)	18	4	4			10
Тема 5. Сутність та особливості корекційно-педагогічного процесу Складові корекційно-педагогічного процесу: діагностико-консультативний; фізкультурно-оздоровчий; виховно-освітній; корекційно-розвивальний; соціально-педагогічний. Технологія психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами в спеціальному дитячому саду (школі) та закладі з інклюзивною формою навчання. Принципи діагностики. Вимоги до діагностичної діяльності в спеціальній та загальній освітній установі. Діагностичне вивчення і динамічне спостереження за дитиною. Особливості побудови навчальних планів і програм для спеціальних та загальних освітніх установ. Індивідуальний план навчання. Індивідуальна програма розвитку.	22	4	6			12

Разом	40	8	10			22
Змістовний модуль 3. Форми і методи спеціального навчання						
Тема 6. Форми організації спеціального навчання Індивідуальна форма організації навчання. Індивідуально- підгруппова форма організації навчання. Урок - основна форма організації навчального процесу. Типи і структура уроків .	12	2	4			6
Тема 8. Методи та засоби у системі спеціальної освіти	14	2	4			8
Тема 9. Функції контролю. Форми і методи контролю. Критерії оцінювання. Особливості контролю й оцінювання в закладах загальної та спеціальної освіти.	14	4	2			8
Разом	40	8	10			22
Разом за модулем 1	120	22	30			68
МОДУЛЬ 2						
ІНДЗ (КР)	90	-	-			90
Разом за модулем 2	90	-	-			90
Усього годин:	210	22	30			158

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Дефектологія як наука. Становлення вітчизняної системи спеціального навчання.	2	2
2.	Предмет, завдання та галузі спеціальної педагогіки	2	2
3.	Сучасна система освітньо-корекційних послуг.	2	2
4.	Основи дидактики спеціальної освіти	2	2
5.	Принципи спеціальної педагогіки та дидактики	2	2
6.	Принципи спеціальної педагогіки та дидактики	2	
7.	Принципи спеціальної педагогіки та дидактики	2	
8.	Загальна характеристика дітей з порушеннями психофізичного розвитку та особливості роботи з ними в умовах корекційної та інклюзивної освіти Діти з когнітивними порушеннями; РАС, РДУГ	2	2
9.	Сенсорні порушення; порушення зору; порушення слуху;	2	2
10.	Порушення мовлення.	2	2
11.	Організація навчання в інклюзивному середовищі. Стратегії навчання в інклюзивній групі/класі	2	
12.	Сутність та особливості корекційно-педагогічного процесу Складові корекційно-педагогічного процесу. Технологія психолого-педагогічного супроводу дітей з ООП.	2	2

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
13.	Принципи діагностики. Вимоги до діагностичної діяльності в спеціальній та загальній освітній установі. Діагностичне вивчення і динамічне спостереження за дитиною. Особливості побудови навчальних планів і програм для спеціальних та загальних освітніх установ.	2	2
14.	Індивідуальний план навчання. Індивідуальна програма розвитку.	2	2
15.	Індивідуальний план навчання. Індивідуальна програма розвитку.	2	
16.	Форми організації спеціального навчання Індивідуальна форма організації навчання. Індивідуально-підгруппова форма організації навчання.	2	2
17.	Урок – основна форма організації навчального процесу. Типи і структура уроків	2	2
18.	Методи та засоби у системі спеціальної освіти	2	2
19.	Методи та засоби у системі спеціальної освіти	2	
20.	Функції контролю. Форми і методи контролю. Критерії оцінювання. Особливості контролю й оцінювання в закладах загальної та спеціальної освіти.	2	
21.	Функції контролю. Форми і методи контролю. Критерії оцінювання. Особливості контролю й оцінювання в закладах загальної та спеціальної освіти.	2	2
22.	Функції контролю. Форми і методи контролю. Критерії оцінювання. Особливості контролю й оцінювання в закладах загальної та спеціальної освіти.	3	
	Разом	45	30

Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної форми навчання:
 підготовка до практичних занять – **2-4 год. / 1 заняття**;
 підготовка мультимедійної презентації до доповіді – **10 год. / 1 роботу**;
 підготовка до контрольних заходів – **15 год. / 1 захід**
 виконання ІНДЗ – **90 год. / 1 КР**.

Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Підготовка до практичних робіт	25	40
2	Мультимедійна презентація/проект	10	18
3	Підготовка до контрольних заходів	10	10
4.	Виконання ІНДЗ	90	90
	Разом	45	68

Індивідуальне навчально-дослідне завдання

Індивідуальна навчально-дослідна робота є видом позааудиторної індивідуальної діяльності студента, результати якої використовуються у процесі вивчення програмового матеріалу навчальної дисципліни.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) з курсу «Основи дефектології та спеціальної дидактики» – це вид науково-дослідної роботи студента, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, семінарських, практичних занять і охоплює декілька тем або весь зміст навчального курсу.

Індивідуальне завдання передбачає написання курсової роботи за даною тематикою:

Підготовка індивідуального завдання та його захист забезпечить не лише поглиблення та деталізацію теоретичних знань, отриманих студентами на лекційних та практичних заняттях та в процесі їх самостійної роботи, але й прищеплення практичних умінь та навичок робити обґрунтовані висновки.

Загальні вимоги до виконання індивідуального завдання:

- самостійність виконання;
- логічність і послідовність викладення матеріалу;
- повнота виконання завдання;
- обґрунтованість висновків;
- використання статистичної інформації та довідкової літератури;
- наявність конкретних пропозицій;
- якість оформлення;
- вміння захищати результати проведеного дослідження.

Орієнтовна тематика ІНДЗ з навчальної дисципліни «Основи дефектології та спеціальної дидактики»:

1. Сучасні підходи до подолання порушення звуковимови
2. Особливості мовленнєвого розвитку дітей із ЗПР
3. Особливості мовленнєвого розвитку дітей-логопатів
4. Особливості мовленнєвого розвитку дітей із порушеннями слухової функції
5. Особливості мовленнєвого розвитку дітей із порушеннями зорової функції
6. Особливості мовленнєвого розвитку дітей із порушеннями інтелектуального розвитку
7. Особливості мовленнєвого розвитку дітей із порушеннями опорно-рухового апарата
8. Особливості мовленнєвого розвитку дітей із порушеннями емоційно-вольової сфери
9. Особливості мовленнєвого розвитку дітей з комплексними порушеннями
10. Сучасні підходи до питання мовленнєвих здібностей дитини
11. Розкрийте соціокультурні засади спеціальної освіти
12. Етапи формування розумових дій і їх сутність
13. Особливості використання наочності у роботі з формування комунікативних умінь і навичок

14. Використання сучасних інформаційних технологій в процесі формування комунікативних умінь і навичок
15. Сучасні методи оцінювання мовленнєвих знань
16. Особливість порівневого та поелементного оцінювання знань
17. Рівні суцесивно-симультанних структур та комплекси завдань, що визначають їх сформованість
18. Корекційна робота при ЗНМ та ФФНМ
19. Вплив загальних і спеціальних здібностей у навчальній діяльності.
20. Роль мовлення в психічному розвитку дитини з порушенням слуху
21. Роль мовлення в психічному розвитку дитини з порушенням зору
22. Роль мовлення в психічному розвитку дитини з порушенням мови
23. Роль мовлення в психічному розвитку дитини з порушенням інтелектуального розвитку
24. Роль мовлення в психічному розвитку дитини із ЗПП
25. Роль мовлення в психічному розвитку дитини з порушеннями опорно-рухового апарата
26. Роль мовлення в психічному розвитку дитини з емоційно-вольовими розладами
27. Роль мовлення в психічному розвитку дитини з комплексними порушеннями декількох функцій

6. Методи навчання. Засоби діагностики результатів навчання та методів їхнього демонстрування

Словесні, наочні, практичні, практико-теоретичні, пояснювально-ілюстративні, репродуктивні Технології: здоров'язбережувальні, інформаційно-комунікаційні, комунікативно-мовленнєві, соціально-комунікативні, розвивальні, діагностичні, пропедевтичні, особистісно зорієнтовані, диференційованого навчання, методики виховного спрямування

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності.

1) За джерелом інформації:

- Словесні: лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint –Презентація), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.

- Наочні: спостереження, ілюстрація, демонстрація.

- Практичні: вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проєктів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; інтерактивні методи навчання, створення ситуацій пізнавальної новизни та зацікавленості.

Засобами діагностики та демонстрування результатів навчання є: поточне усне опитування, поточні письмові самостійні роботи, контрольні роботи, тестові технології, презентації, проекти, підсумкова комплексна контрольна робота.

7. Форми поточного та підсумкового контролю

Для оцінки знань, умінь і навичок студентів при вивченні даного курсу використовуються наступні методи контролю: фронтальне опитування, письмове опитування, практичні заняття, контрольні роботи, творчі завдання, реферати.

Досягнення студента оцінюються за 100-бальною системою Університету.

Підсумкова оцінка навчального курсу містить оцінки з поточного контролю та оцінки підсумкового контролю. В кожного компонента своя частка в загальній системі оцінок, де студент може набрати від 60 балів до 100 балів. Під компонентом проміжних оцінок розуміються поточні оцінки протягом семестру.

Підсумкова оцінка навчального курсу є сумою проміжних оцінок (усна відповідь, проектні (самостійні роботи), реферат, контрольна робота (максимально 85 балів) й оцінки за контрольну роботу (максимально 15 балів).

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на заняттях та набутих практичних навичок під час виконання завдань практичних і проектних самостійних робіт, а також презентації результатів виконаних завдань та досліджень.

Зарахування кредитів навчального курсу можливо тільки лише досягнення результатів, запланованих РПНД, що виражається в одній із позитивних оцінок, передбачених чинним законодавством.

Усні відповіді на семінарських заняттях	Критерії оцінювання
2	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, містить аргументовані висновки з доречним ілюстративним матеріалом, може підкріплюватися коректними цитуваннями думок / поглядів учених.
1,5	Відповідь в цілому правильна, доволі повна, логічна; допущені несуттєві помилки та неточності у викладенні матеріалу.
1	Відповідь частково правильна, містить неточності, недостатньо обґрунтована з використанням неправильної / некоректної термінології.
0,5	Відповідь частково правильна, містить неточності, проте не містить жодних аргументів та ілюстративного матеріалу.
0	Студент не дає відповіді чи його відповідь містить значну кількість суттєвих помилок, не обґрунтована.
	<i>Максимальна оцінка студента за цей компонент програми 45/30 балів (22 відповіді по 2 бали ДФН, 15 відповіді по 2 бали ЗФН).</i>

Самостійна (проектна) робота	Критерії оцінювання
5	Студент правильно виконує завдання в установленний термін, презентує

	аналітику різних наукових джерел, підбирає доречний ілюстративний матеріал, здійснює коректні та доцільні цитування, а також грамотно проводить експеримент і на високому рівні здійснює обробку його результатів.
4	Студент правильно виконує завдання в установлений термін, презентує аналітику різних наукових джерел, допускається незначних помилок у добірці ілюстративного матеріалу, здійснює коректні та доцільні цитування, в експериментальних роботах містяться незначні недоліки в обробці їхніх результатів.
3	Студент виконує роботу з порушенням встановленого часу для цього виду роботи; дає в цілому правильну відповідь, але поверхнево чи з певними неточностями, подає недоцільні цитування та недоречні ілюстрації, а також виконує експериментальні роботи не на різнотипних мовленнєвих матеріалах та з недостатньою кількістю респондентів.
2	Студент виконує роботу з порушенням встановленого часу для цього виду роботи; дає в цілому правильну відповідь, але не презентує аналітику різних наукових джерел, не підбирає доречний ілюстративний матеріал, не наводить коректні та доцільні цитування, проводить експерименти, проте не презентує обробку його результатів та не демонструє вміння робити висновки.
1	Студент виконує роботу з методичної допомоги викладача на кожному етапі проведення експериментів.
0	Студент не виконує роботи.
<i>Максимальна оцінка студента за цей компонент програми 25/40 балів (5/8 робіт по 5 балів ДФН/ЗФН).</i>	

Контрольна робота	Критерії оцінювання
ДФН 10 ЗФН 10	Робота виконана без змістових помилок (завдання I, II та III рівнів складності), містить точні відповіді на питання теоретичного характеру, правильно ідентифікує технологію і правильно виявляє неточності в тексті. Бал знижується в разі наявності орфографічних та пунктуаційних помилок.
ДФН 9-7 ЗФН 9-7	Робота представлена з повними та правильними відповідями всіх рівнів складності, студент правильно ідентифікує технологію профайлінгу і правильно структурує хід виявлення брехні в тексті, проте допускається помилок шляхом упущення кількох відповідних маркерів. Бал знижується в разі наявності орфографічних і пунктуаційних помилок.
ДФН 6-5 ЗФН 6-5	Робота виконана з огріхами в описі технології профайлінгу, проте безпомилково виконано завдання I та II рівнів складності. В такій роботі завдання щодо детекції брехні в тексті виконано неправильно. Бал знижується в разі наявності орфографічних і пунктуаційних помилок.
ДФН 4-3 ЗФН 4-3	Робота виконана з неточностями у формулюванні дефініцій термінів (II рівень складності) та значними огріхами в описі технології профайлінгу (III рівень складності). Завдання щодо детекції брехні в тексті виконано неправильно або не виконано взагалі. Бал знижується в разі наявності орфографічних і пунктуаційних помилок.
ДФН 3-1	Робота містить значну кількість помилок у завданнях усіх рівнів складності або незначну кількість помилок у завданнях I та II рівнів

ЗФН 3–1	складності та відсутності виконання завдань III рівня. Бал знижується в разі наявності орфографічних і пунктуаційних помилок.
0	Робота не виконувалася.
	Максимальна оцінка студента за цей компонент програми 10 балів (для ДФН/ЗФН)

Оцінювання курсової роботи

Виконання курсової роботи складається з двох складових: підготовка курсового проєкту, яка оцінюється у 70 балів та захисту курсового проєкту – 30 балів.

Максимальна кількість балів за курсовий проєкт – 100 балів.

№	Складова оцінки	Максимальна оцінка
1	Формулювання мети, завдань, об'єкту та предмету дослідження, актуальності теми.	5
2	Оформлення роботи згідно вимог до курсових проєктів: титульна сторінка, зміст, розмітка і нумерація сторінок, оформлення таблиць, рисунків, посилань, списку використаних джерел, обсяг роботи.	5
3	Теоретичне обґрунтування дослідження, аналіз, узагальнення теоретичного матеріалів, коректність понятійного апарату, доцільність використання термінології, формулювання теоретичних висновків. Достатній обсяг опрацьованого теоретичного матеріалу	10
4	Структура роботи, логічність подання текстового матеріалу, наявність змістовних зв'язків у розділах роботи, відповідність теоретичних узагальнень до практичних завдань, поставлених у роботі. відповідність змісту роботи її темі, меті і завданням	10
5	Доцільність обраного діагностичного інструментарію, використання методів математичної обробки емпіричних даних.	10
6	Грамотна інтерпретація отриманих емпіричних даних, ґрунтовність і логічність сформульованих висновків	10
7	Самостійність виконаної дослідницької роботи, самостійність інтерпретації та висновків	10
8	Творчий підхід до роботи, оригінальність, перспективність до подальших досліджень	10
	Загальна кількість балів за підготовку курсового проєкту	70
9	Якість доповіді, її структура, послідовність, ґрунтовність доведень і умовиводів	10
10	Якість відповідей на запитання (правильність, ґрунтовність, аргументованість)	10
11	Якість наочних матеріалів до захисту (відео презентація)	10
	Захист курсового проєкту	30
	Підсумкова оцінка	100

Форма контролю	Максимальна кількість балів	
	Денна форма	Заочна форма
Модуль 1		
Практичні заняття	22,5х2 бали = 45 балів	15х2 бали = 30 балів
Самостійна (проєктна) робота	5х5 бали = 25 балів	8х5 бали = 40 балів
Контрольна (письмова) робота	3х10 балів= 30 балів	3х10 бали = 30 бали
Всього	100 балів	100 балів

Модуль 2		
Курсова робота	100 балів	100 балів
Всього	100	100

8. Критерії оцінювання результатів навчання

		Денне відділення		Заочне відділення	
		Вид роботи	Кількість балів	Вид роботи	Кількість балів
ЗМ 1	Т1	Відповідь на семінарському занятті	2x2=4	Відповідь на семінарському занятті	2x2=4
		Самостійна (проектна) робота	5	Самостійна (проектна) робота	10
	Т2	Відповідь на семінарському занятті	2x2=4	Відповідь на семінарському занятті	2x2=4
		Самостійна (проектна) робота	5	Самостійна (проектна) робота	5
	T3	Відповідь на семінарському занятті	3x2=6	Відповідь на семінарському занятті	2x2=4
ЗМ 2	Т4	Відповідь на семінарському занятті	4x2=8	Відповідь на семінарському занятті	2
	Т5	Відповідь на семінарському занятті	4x2=8	Відповідь на семінарському занятті	2x2=4
		Самостійна (проектна) робота	5	Самостійна (проектна) робота	10
ЗМ 3	Т6	Відповідь на семінарському занятті	2x2=4	Відповідь на семінарському занятті	2x2=4
		Самостійна (проектна) робота	5	Самостійна (проектна) робота	5
	Т7	Відповідь на семінарському занятті	2x2=4	Відповідь на семінарському занятті	2x2=4
		Самостійна (проектна) робота	5	Самостійна (проектна) робота	10
	Т8	Відповідь на семінарському занятті	3x2=6	Відповідь на семінарському занятті	2x2=4
Контрольна робота			30	Контрольна робота	30
Підсумковий контроль		Іспит		Іспит	

Сума		100		100

12. Рекомендована література

Базова

1. Кисла О.Ф. Корекційна педагогіка: навч.посібник.К.: Кондор-Видавництво, 2015. 320с.
2. Колишкін О.В. Вступ до спеціальності «Корекційна освіта» : навч.посіб. Суми: Університетська книга, 2013. 392с.
3. Колупасєва А.А. Навчання дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивному середовищі: навчально-методичний посібник. Харків : Вид-во «Ранок», 2019. – 304с.

Допоміжна

1. Дегтяренко Т.М. Корекційно-реабілітаційна робота в спеціальних дошкільних закладах для дітей з особливими потребами: [навчальний посібник] Суми: ВТД «Університетська книга», 2008.302 с.
2. Дефектологічний словник / за ред. В.І. Бондаря.Луганськ, 2003.
3. Ілляшенко Т.Д. Корекція психосоціального розвитку дітей з церебральним паралічем у реабілітаційному центрі (Дошкільний і молодший шкільний вік) К., 2003.155 с.
4. Логопедія: підручник / За ред. М.К. Шеремет. Вид. 3-тє, перер. та доповн. К.: Видавничий Дім «Слово», 2017. 776 с.
5. Миронова С.П. Олігофренопедагогіка. Компактний навчальний курс: Навчальний посібник. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський державний університет, редакційно-видавничий відділ, 2008. 204 с.
6. Основи корекційної педагогіки: навчально-методичний посібник / С.П. Миронова, О.В. Гаврилов, М.П. Матвєєва; за заг. ред. С.П. Миронової. – Кам'янець-Подільський: Кам'янець- Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2010. 264 с.
7. Рібцун Ю.В. Корекційне навчання з розвитку мовлення дітей молодшого дошкільного віку із ЗНМ: програмно-методичний комплекс К.: Освіта України, 2011. 292 с.
8. Сак Т.В. Психолого-педагогічні основи управління учбовою діяльністю учнів із ЗПР у школі інтенсивної педагогічної корекції. К., 2005.
9. Синьов В.М., Коберник Г.М. Основи дефектології: Навч.посібник. К. : Вища шк., 1994. 143 с.
10. Стадненко Н.М., Обухівська А.Г. Діагностика відхилень у розумовому розвитку. К., 1999.
11. Тарасун В.В., Хворова Г.І. Концепція РДА. К., 2004.
12. Хрестоматія по логопедії / За ред. М.К. Шеремет. К., 2005.

13. Інформаційні ресурси

Національна бібліотека України ім. В. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua/>
Сайт Міністерства освіти та науки України <http://www.mon.gov.ua/>
Сайт Національної академії педагогічних наук України <http://naps.gov.ua/>
Всеукраїнський фонд «Крок за кроком» <http://www.ussf.kiev.ua/iearticles/88/>
Діти з особливими потребами в освітньому просторі України <http://old.zounb.zp.ua/node/5808>

Інклюзивна освіта – Департамент освіти і науки Миколаївської обласної державної адміністрації <http://oblosvita.mk.gov.ua/ua/inkluzia/>